Effektrapport 2013

En del av FRII:s, Frivilligorganisationernas Insamlingsråds, kvalitetskod

barnfonden

barnfonden

Hej!

Det här är Barnfondens första effektrapport och vi är glada att du tar dig tid att läsa den. Vi vill i den här rapporten på ett enkelt och konkret sätt förklara vad vi som organisation vill uppnå och hur vi arbetar för att nå dit. Vi berättar också vad vi faktiskt redan har uppnått, det vill säga vilka effekter vi ser av allt det arbete som våra givare gör möjligt.

Effektrapporten sammanställs en gång om året men vi berättar även dagligen om vårt arbete på webben och som givare får du ytterligare information på mejl och i brevlådan.

Har du några frågor eller funderingar är du alltid välkommen att kontakta oss på Barnfonden via e-post info@barnfonden.se eller telefon 040-12 18 85.

Vi tar gärna emot synpunkter på effektrapporten så att vi kan göra den ännu bättre och tydligare nästa gång.

Med vänliga hälsningar,

Martina Hibell
Programansvarig Barnfonden

EFFEKTRAPPORT 2013

Vad vill Barnfonden uppnå?

Barnfondens vision är en värld där varje barn har möjlighet att utvecklas på sina egna villkor. Vi vill tillsammans med barnen skapa en bättre framtid, för såväl enskilda barn som hela de omgivande samhällena.

Vi stödjer ett stort antal barn, deras familjer och samhällen i Afrika, Asien och Latinamerika. Målet är att barnen i områdena ska få en bra uppväxt, lära sig ett yrke och kunna försörja sig själva. Genom att hjälpa barn och familjer skapar vi tillsammans en långsiktig utveckling i hela det omgivande samhället – och barnen blir också en del i lösningen.

I vilket organisatoriskt sammanhang verkar ni?

Barnfonden är en del av det internationella nätverket ChildFund Alliance. Alliansen består av tolv barnfokuserade biståndsorganisationer från lika många länder. Medlemmarna är alla självständiga organisationer men har ett tätt samarbete och gemensamma riktlinjer för bland annat ekonomi och verksamhet i fält.

Barnfonden är en insamlingsstiftelse och har ingen egen personal på plats i länderna vi stödjer. Vår huvudsakliga uppgift är att samla in ekonomiska medel i Sverige för att stödja våra samarbetspartners arbete i Afrika, Asien och Latinamerika. Barnfonden har tre samarbetspartners inom ChildFund Alliance: amerikanska ChildFund International, australiska ChildFund Australia och danska BØRNEfonden. De samarbetspartners Barnfonden arbetar med delar alla vår vision och grundläggande målsättning. Förutom ekonomiska medel bidrar vi också med kunskap i utvecklingsarbetet. Barnfonden har en aktiv roll inom ChildFund Alliance där etik, metoder och erfarenheter diskuteras. Vi arbetar även med att utveckla och följa upp insatser inom alliansen.

Omslagsbild: Ung pojke i Mali genomgår en undernäringskontroll. Han mäts och vägs för att säkerställa att han växer som han ska.

Vi har valt att arbeta så här för att det är så vi ser att vi gör mest nytta. På det här sättet undviker vi dubbelarbete inom alliansen och håller administrationskostnaderna nere. Vi samlar också kunskap hos en alliansmedlem som leder arbetet i de länder och områden vi verkar för att kunna lägga så mycket som möjligt av resurserna på utvecklingsinsatser.

Vilka strategier har ni för att uppnå era mål?

Barnfonden hjälper barn och familjer som lever under fattiga förhållanden i Afrika, Asien och Latinamerika. I varje område och land vi stödjer följer vi minst en generation. Detta långsiktiga arbete gör det möjligt för oss att hjälpa barn redan från innan de föds till dess att de är vuxna och kan försörja sig själva. För att familjer bättre ska kunna ta hand om sina barn och planera sin familjesituation arbetar vi mycket med utbildning och stöd till blivande föräldrar. Vi arbetar lika mycket med flickor som med pojkar, men med vetskapen att flickors situation generellt sett är mer utsatt. Vi tycker dock att det är viktigt att se varje enskilt barn som en egen individ med samma rätt att få stöd i sin unika situation.

Hjälp till självhjälp

En viktig del i Barnfondens strategi handlar om att bygga upp lokala organisationer, föreningar och kooperativ för att de barn och familjer vi vill hjälpa själva ska kunna bidra till en positiv utveckling i området. Att stärka de boende i områdena är oerhört viktigt för att det arbete som genomförs ska vara långsiktigt hållbart och kunna fortsätta även utan Barnfondens stöd.

För att engagera de boende i områdena är de alltid med och beslutar vad som ska göras. I samband med att vi börjar arbeta i ett nytt område samlas de boende och personal från en av våra allianspartners för att tillsammans diskutera fram vilka problem och möjligheter som finns i området. Tillsammans gör man därefter upp en plan och prioriterar arbetet.

Dessa möten lägger också grunden till de lokala gräsrotsorganisationer som vi hjälper till att bygga upp. Gräsrotsorganisationerna består av föräldrar, ungdomar och andra berörda och kan till exempel vara föräldraföreningar eller ungdomsgrupper i skolor.

Genom att stärka dessa organisationer i sin förmåga att organisera sig, ställa krav på beslutsfattare och att samarbeta för att tillsammans nå längre än den enskilde individen kan göra, säkerställer vi att utvecklingen fortsätter även utan Barnfondens stöd.

Helhetsperspektiv och långsiktighet

Barnfonden stödjer aldrig isolerade projekt, alla insatser är alltid knutna till ett större utvecklingsprogram. När vi går in i ett nytt område för att bedriva verksamhet gör vi ett långsiktigt åtagande, vi ser att det är så vi bäst bygger upp de boendes egen kapacitet och skapar långsiktig förändring. Att arbeta på det här sättet möjliggör också goda relationer med de viktiga lokala aktö-

Unga reportrar i Ecuador är viktiga som pådrivare i sina byar.

På ett lokalkontor i Indien beskrivs förhållandet till Sverige. Bilderna underlättar förståelsen för såväl byns invånare som faddrar på besök.

I Senenaskolan i Etiopien har eleverna numera rent vatten, både till att dricka och att tvätta händerna – en viktig faktor för att undvika vattenburna sjukdomar som annars riskerar hålla barnen borta från undervisningen.

rerna, något som skapar ett ömsesidigt förtroende och möjliggör långsiktig planering.

För att hjälpen ska nå fram på bästa sätt arbetar Barnfonden utifrån ett helhetsperspektiv. Tack vare vårt långsiktiga åtagande kan vi ta oss an ett områdes problematik från flera olika håll samtidigt, och det är just så vi bäst bidrar till en verklig och hållbar förändring. Oavsett hur bra till exempel en utbildningsinsats är kan vi inte få fler barn att klara skolan om vi inte samtidigt arbetar för att föräldrarna har råd att låta dem gå i skolan. Inte heller om barnen är undernärda, inte kan koncentrera sig, eller om de ständigt är sjuka på grund av vattenburna sjukdomar och malaria kommer de att fullfölja utbildningen med goda resultat. Och vi vet att utbildning är en nyckelfaktor för utveckling, i synnerhet flickors utbildning. Vår erfarenhet är att allting hänger samman och för att skapa hållbar utveckling krävs långsiktiga insatser på flera områden samtidigt.

Barnen som pådrivare

Barnfonden arbetar för att barn och ungdomar själva ska vara viktiga pådrivare i förändringen och ta ansvar i frågor som rör dem och deras omgivning. På så vis vinner också utvecklingsarbetet legitimitet hos framtidens beslutsfattare. Att stärka barn och ungdomars kapacitet att bidra till förändringar är oerhört betydelsefullt. När vi samtidigt arbetar med föräldrar, lärare och andra vuxna så att de låter barn och ungdomar komma till tals i frågor som gäller dem blir resultaten mycket goda. Många vuxna tycks häpna över hur mycket barn och ungdomar har att bidra med när de väl får chansen.

Fadderskapet skapar trygghet

Barnfondens givare är företag, organisationer, stiftelser och privatpersoner. Majoriteten av givarna är personliga faddrar till ett barn och bidrar då ekonomiskt till att hela det samhälle där fadderbarnet bor utvecklas. Tack vare fadderskapet får också alla fadderbarn extra stöd under uppväxten och garanteras bland annat möjligheten att skaffa sig utbildning. Givarna får genom brev och rapporter möjlighet att följa både barnet och hela det omgivande samhällets utveckling.

Genom det personliga fadderskapet har vi en unik möjlighet att ge en personlig återkoppling till svenska givare och på så sätt öka kunskapen och förståelsen för fattigdomsproblematik och utvecklingsfrågor. Eftersom fadderskapet ofta pågår under en längre tid möjliggör det också att vi kan arbeta mer långsiktigt för att skapa bästa möjliga effekter. Den tryggheten skapar förutsägbarhet i relation till de människor vi vill hjälpa men också till våra allianspartners som kan ta fram strategier som bygger på att verksamheten kan fortsätta i många år.

Vilken kapacitet och vilket kunnande har ni för att uppnå era mål?

På Barnfondens kontor i Malmö arbetar 12 personer för att nå insamlingsmålen och för att ge service och information till givarna samt att säkerställa att de insamlade medlen används på bästa sätt.

Barnfondens personal medverkar också till att förbättra verksamheten i fält och till att stärka kapaciteten hos lokala partners.

På plats i länderna vi stödjer har våra samarbetspartners anställda specialister inom många olika områden som barns utveckling, rättigheter, hälsa, utbildning och försörjning.

Nästan all personal som arbetar på plats i länderna som Barnfonden stödjer anställs lokalt. Vi vill nämligen i största möjliga mån ta tillvara och utveckla lokala erfarenheter

och kunskaper.

Utöver den personal som avlönas genom Barnfondens partners finns också många lokala volontärer som ser till att alla aktiviteter kan genomföras. De många volontärerna gör det möjligt för oss att ha en personlig relation till väldigt många av de barn och familjer som våra insatser syftar till att stödja.

Barnfonden och våra partners har flera olika instanser för såväl genomförandet av olika insatser som uppföljning och kontroll av desamma. Det gör att vi har bra kapacitet för att driva mycket omfattande projekt och samtidigt ge en mycket detaljerad uppföljning på arbetet.

ChildFund Alliance 12 medlemmar omsatte förra året cirka fyra miljarder kronor, varav Barnfondens tre partners stod för ungefär 50 procent av omsättningen. Totalt bidrog Barnfonden 2013 med 92 miljoner kronor som användes för att skapa bättre levnadsförutsättningar för barn i 26 länder.

Hur vet ni om ni gör framsteg?

Målen som mäter resultaten av verksamheten i fält ansvarar våra respektive partners för, men vi har en tät dialog om uppföljningen och hur framgångarna bör mätas.

Barnfondens tre samarbetspartners har alla likartade mål men arbetar på delvis olika sätt och har delvis olika sätt att mäta sina framgångar på.

De effekter vi är med och bidrar till mäts på kort och lång sikt. En del indikatorer följs upp varje år medan mer långsiktiga effekter mäts vart tredje eller vart femte år. Att inte alla indikatorer mäts varje år beror på att många förändringar tar lång tid och inte får effekt förrän efter just ett par år.

Exempel på indikatorer är antal barn som skrivs in respektive går färdigt grundskolan, hur många barn som vaccineras, hur många kvinnor som föder barn med hjälp av utbildad personal, hur många personer som har tillgång till rent vatten, hur många barn som är undernärda, inkomstnivåer och attitydförändringar rörande barns och kvinnors rättigheter.

Olika indikatorer mäts på olika sätt och olika enkelt. En av de svårare indikatorerna att mäta är attitydförändringar. I första hand försöker våra partners att använda så mycket befintlig statistik som möjligt, det vill säga mätningar som redan görs, eftersom detta är mest kostnadseffektivt. Den befintliga statistiken behöver dock ofta kompletteras med egen datainsamling. Här ingår bland annat att söka i register, att granska mötesprotokoll, och att göra hembesök och genomföra intervjuer med individer som är involverade i arbetet. Det är till exempel viktigt att prata med barn, ungdomar, föräldrar och andra centrala personer om hur de ser på utveckling och hur de upplever förändringar i attityder eller möjligheter.

En annan indikator som är svår att mäta är till exempel tonårsgraviditeter som en indikator för reproduktiv hälsa. Det är i en del länder svårt att få tag på tillförlitlig data, både på nationell och lokal nivå, på grund av kulturella tabun och förbud. Däremot har vi kunnat se flera exempel på tonårsflickor som genom stöd från Barnfondens verksamhet kunnat gå kvar i skolan och vidareutbilda sig istället för att giftas bort som deras föräldrar planerat. Våra partners arbetar hela tiden med att förbättra och effektivisera mätmetoderna för att det ska vara så tillförlitliga som möjligt, men även det är ett utmanande arbete.

Vi arbetar också kontinuerligt med att stärka våra rutiner och gör stickprovskontroller av verksamheten för att säkerställa att arbetet går åt rätt håll. För att ytterligare stärka vår kontroll arbetar Barnfonden med en ny strategi för att fokusera våra insatser mer än tidigare. Målet att vi i framtiden ska arbeta i ett färre antal länder och mer geografiskt koncentrerat i dessa länder. Det kommer bland annat att skapa ännu bättre förutsättningar för tätare samarbeten och bättre uppföljning av arbetet.

Utöver målen som rör verksamheten i fält har Barnfonden mål kopplade till hur mycket pengar som ska samlas in varje år. Dessa mål följs noga under året och vid årsskiftet summeras all insamling och jämförs med de uppsatta målen. Det är de insamlade medlen som helt avgör vilka insatser som kan genomföras i fält.

Vad har ni åstadkommit så här långt?

Här presenterar vi ett urval av de resultat vi uppnått under 2013. Barnfonden och våra partners arbetar med barns utveckling utifrån ett helhetsperspektiv där vi menar att alla delar är nödvändiga för att barn ska kunna utvecklas till sin fulla potential. En insats för att till exempel öka tillgången till toaletter handlar alltså inte bara om hygien och hälsa, utan även om privatliv, trygghet och möjligheten att fullgöra sin utbildning. Vi ger här exempel på effekter från olika delar av världen och inom de verksamhets-

områden som utgör kärnan i vårt arbete; utbildning, försörjning, hälsa, barns rättigheter och barn som pådrivare.

Ny förskolemodell i Mali
I Mali har Barnfonden bidragit till att utveckla en förskolemodell som visat sig så lyckad för barns tidiga utveckling och förberedelse för skolan att den antagits av det maliska utbildningsministeriet för att fungera som förebild för alla förskolor i landet.

Enligt den framgångsrika modellen börjar barnen i tidig ålder att stimuleras genom lek, spel och teckningsövningar. Barnen utvecklar också social förmåga och självförtroende genom sagoberättande och teater. Miljöerna på förskolan görs attraktiva med dekorerade väggar, rena toaletter och rent dricksvatten som också ger möjlighet att tvätta händerna. Dessutom monteras ofta solpaneler för att kunna driva fläktar och få ljus på kvällarna.

Barnens förbättrade kunskap, utveckling och beteende har lyckats övertyga föräldrar och lokala ledare att stödja arbetet med barns tidiga utveckling. Barnen själva säger dessutom att de har roligt på förskolorna och lågstadielärare berättar att de barn som gått i förskolor där den framgångsrika modellen används presterar bättre än andra barn när de börjar skolan.

Fler barn klarar skolan i Indien och Mexiko
I Indien och Mexiko har andelen barn som går klart grundskolan i de områden vi stödjer legat långt under snittet i landet. Det är ett exempel på att vi arbetar i de områden som är mest utsatta och där vårt stöd behövs som mest.

Men kunskaperna har ökat och under perioden 2010-2013 har andelen barn som går klart grundskolan i våra verksamhetsområden i Indien och Mexiko stigit från 61 till 79 procent respektive 79 till 97 procent.

Förändringen har varit möjlig tack vare långsiktiga satsningar för att förändra attityder till vikten av alla barns utbildning, genom att öka tillgängligheten till skolor och genom att göra skolorna bättre och mer attraktiva för både barn och lärare.

Modellskolor i Etiopien
I området Siltie, strax söder om Etiopiens huvudstad Addis Abeba, avslutades 2013 ett utbildningsprojekt i sex skolor med mycket goda resultat. Två av skolorna är idag nationella modellskolor och rankade bland landets bästa skolor.

Tidigare hoppade många elever av skolan och fullföljde inte studierna. Men

Förskola i Puebladistriktet i centrala Mexiko. En viktig förutsättning för att barnen ska klara grundskolan är att de också får gå i en bra och stimulerande förskola.

tack vare projektet har föräldrarnas engagemang i skolan ökat, barnen har fått en tryggare skolmiljö, avhoppen minskat och barnens hälsa och utbildningsmöjligheter förbättrats. Detta fina resultat är frukten av ett helhetsperspektiv på att göra skolorna barnvänliga, med tillgång till separata toaletter för flickor och pojkar, rent vatten, elektricitet, fungerande bibliotek, starkare elevråd och elevgrupper, mer kreativa undervisningsmetoder där eleverna uppmuntras och får ta plats i klassrummet, och ett engagerat samhälle kring skolan. Vi har fortfarande personal i fält som ger stöd åt skolorna, men rektorer, lärare, föräldrar och elever förvaltar och driver själva den positiva utvecklingen.

Förbättrat jordbruk i Mali
1 794 ungdomar från 105 ungdomsgrupper i områden som Barnfondens stödjer i Mali har fått tillgång till mikrokrediter för att utveckla jordbruk och hönsuppfödning. I samband med att ungdomarna fått mikrokrediterna har de också fått utbildning för att kunna förvalta pengarna på bästa sätt.

Under 2013 var den genomsnittliga produktionen av majs i Mali 3,24 ton per hektar, 2012 var samma siffra 2,44 ton. Den genomsnittliga produktionen i områdena Barnfonden stödjer är 1 ton per hektar, men för ungdomarna som fått stöd är siffran mellan 1,8 och 6 ton per hektar. Ungdomarnas högre avkastningar är möjliga tack vare användandet av organiska gödningsmedel

och förbättrad jordbruksteknik, något som möjliggjorts genom mikrokrediterna och utbildningarna.

Latriner i Togo
I Togo har 19 skollatriner byggts och 374 familjer har fått egen hygienisk latrin. Latriner bidrar till att minska sjukdomsspridning och, tillsammans med andra hälsofrämjande faktorer, i förlängningen till minskad barnadödlighet, minskad undernäring och högre närvaro i skolan.

Förbättrad hälsa i Mali
I Mali har vaccinationer mot vanliga sjukdomar getts till 16 715 barn i åldern 0-24 månader, till 12 326 kvinnor i fertil ålder och till 9 492 gravida kvinnor. Vaccinationerna hindrar sjukdomar och leder till förbättrade levnadsvillkor. Tack vare regelbundna hälsokontroller i samband med vaccinationerna kunde dessutom 2 009 fall av akut undernäring hos barn upptäckas och behandlas. Ytterligare 675 fall upptäcktes och hänvisades till särskild vård eftersom de var extra allvarliga.

Säkrare mödravård i Indien och Sri Lanka
I Indien och Sri Lanka har det nationella snittet för andelen kvinnor som föder barn med hjälp av utbildad personal under perioden 2010-2013 legat på en jämn nivå, 52 respektive 99 procent. I de områden som Barnfonden stödjer har siffran dock ökat markant, från 38 till 75 procent i Indien och från 86 till 100 procent på Sri Lanka. Att ha utbildad personal till hands vid en förlossning ökar kraftigt både mammans och barnets chans att överleva och minskar samtidigt risken för komplikationer.

Den positiva förändringen har varit möjlig tack vare långsiktigt och välkoordinerat arbete med många olika aktörer för att öka medvetenhet om vikten av att ha utbildad personal med vid förlossningar. Även medvetenheten om vikten av regelbundna kontroller under graviditeten och ökad kunskap om kvinnors rättigheter till en säker graviditet har ökat markant.

Förändrade attityder i Ecuador
I Carchiprovinsen i norra Ecuador har attityder rörande barns och kvinnors roller förändrats. Tidigare ansåg många av de boende i området att barn var hjälplösa, inkapabla att lära sig och ha en åsikt samt att ett ”bra” barn är tyst och inte stör vuxna. Idag anses det viktigt att barn är aktiva i sitt lärande redan innan de kan prata. Lek, dans och sång anses viktigt för barnets

En nybliven mamma på Sri Lanka är på återbesök och får viktig information om hälsokontroller och barns utvecklingsbehov.

utveckling och inaktivitet och tystnad anses kunna vara tecken på brister i barnets utveckling. Detta har vi åstadkommit genom att utbilda och engagera föräldrar, myndigheter och sociala institutioner om barns rättigheter och utvecklingsbehov.

Ungdomar kräver sina rättigheter i Benin
Ungdomar från ett samhälle i södra Benin hade under 2013 ett möte med borgmästaren där de ställde krav på större respekt för barns rättigheter. De hade själva prioriterat vilka frågor som var viktigast för dem och lyfte de höga kostnaderna för födelseattester, bristen på lekplatser, behovet av en renare miljö och det stora antalet bilolyckor vid huvudgatan. Borgmästaren lovade att beakta alla frågor barnen lyfte. Mötet sändes på lokalradio och några dagar senare installerades farthinder på huvudgatan för att minska olycksantalet. Ungdomarnas initiativ är ett bra exempel på hur barn lär sig om sina rättigheter, hur de kan utkräva dem och att de faktiskt kan få gehör hos lokala beslutsfattare som respekterar barnens åsikter och sedan agerar på dem.

barnfonden

Kattsundsgatan 15, Box 4100, 203 12 Malmö
Postgiro: 901301-2 / 901301-0
Telefon: 040-12 18 85
E-post: info@barnfonden.se
Webbplats: www.barnfonden.se

ChildFund Alliance